

Minljiva slava

Ivana Novak

Propadli zvezdnik baseballa Kenny Powers (Danny McBride) se je po kariernem spodrsrljaju primoran vrniti v rojstno mesto, kjer se zaposli kot učitelj telovadbe, kar je za zvezdnika, navajenega slave in medijske pozornosti, pod vsakim nivojem. V prvi sezoni serije *Minljiva slava* (Eastbound & Down, 2009–) gre predvsem za njegov spopad z generičnim svetom ameriške province; Kenny ne more požreti dejstva, da v mestecu ne more zavzeti prvega mesta, ampak je med enakimi – kar se pozneje izkaže za iluzijo. Preprosto ne bo šlo: Powers, antijunak *par excellence*, ne bo pristal na povprečen rezultat, tj. na povprečno življenje. V polikani svet ameriškega predmestja kmalu zanese slo in kaos, z lascivnimi interesi (avtomobili, droge, prostitutke) okuži tudi najzornejše državljanke, med njimi učiteljskega kolega Stevieja (Steve Little), čigar postopno osvobajanje, vživiljanje v vlogo Kennyjevega *sidekicka* in sluge, med serijo prerašča v grotesko. Rdeča nit serije so Kennyjevi poskusi, kako se zopet povzpeti med velikoligaše. Ko mu to že skoraj uspe, pa četrta sezona, ki se je proti pričakovanjem začela letošnjega oktobra (v napovedih je bila tretja sezona tudi zadnja), uvaja spet bolj mrakobno, črnogledno atmosfero.

Komična serija kot številne druge temelji na politični nekorektnosti, nepotrebni vulgarnosti in ekscesih, obenem se razlikuje od

podobnih filmov in serij, ki se zadovoljijo s prestopanjem mej dobrega okusa in zakona. Kaj torej doseže, ali poleg bogastva ekscesov vendarle ponuja kakšno tezo?

Glavni ustvarjalec serije Jody Hill pravi, da se najraje posveča likom, ki jih z dna duše sovraži. Skoznje mu uspe ustvariti neprebavljivo podobo sedanjega Divjega zahoda, kjer so povsod, kamor se ozreš, ultraavtoritarne osebnosti, šovinisti, homofobi, patološki narcisi, še konkretnije npr. lastniki orožja, ki so interpelirani v poslanstva marginalnega pomena. So deviantneži, ampak taka je prevladujoča podoba: deviantneži so notranji izrodek sistema, ne njegov protipol. Dober primer je prav varnostnik v supermarketu iz Hillovega filma *Opazuj in poročaj* (Observe and Report, 2009); film govori o obsesiji z nadzorom, o moči, ki je varnostnik nima, in oblasti, ki se skozenj vendarle izvaja, le da ne ve, da je on sam njena največja žrtev. S paradigmatično nepomembno figuro, propadlim športnikom Kennyjem Powersom, pa se Hillu uspe dokopati tudi do bistvene formule sodobnega kapitalizma, neoliberalne maksime, da vsakomur lahko uspe. Kar ima kompleksne implikacije, saj za največjim uspehom tiči nelagodje največjega neuspeha. Frustracija propadlega zvezdnika tako ne zadeva samo ekscesni narcisoidni projekt tega športnika, ampak ekscesni projekt sistema.

Lahko bi dejali, da politična nekorektnost ni le sredstvo za ustvarjanje humorja, ima tudi vsebinsko funkcijo. Osnovni *plot* serije je, da se Kenny iz velemesta, ki deluje po principu brutalne naravne selekcije, vrne v navidez spodobno mesto, kjer vsi meščani sobivajo v miru. Kako se nekorektni univerzum Kennyja Powersa umešča v tega, ki se kaže kot njegovo angelsko nasprotje, oziroma kaj iz njega ustvari? Tu imamo univerzum harmoničnih, pollikanih družbenih razmerij, politične korektnosti, ekološke osveščenosti, permisivne vzgoje, popoldanskih krožkov, coelhovskih modrosti, politične zmernosti, multikulturalizma, torej univerzum, v katerem ni sporov in družbenih nasprotij. Z njegovim vstopom v novodobno, pozitivno naravnano urbanost se ta izkaže za slab videz, kar smo že mnogokrat videli, novost pa utegne biti, katere elemente vse poveže skupaj, kaj vse podvrže ironiji: nič svetega ne ostane nedotaknjeno, nazadnje si vse vrednote zaslužijo svoj delež posmeha. Teza serije je, da ta spodobna, zdrava in ne po naključju tudi politično korektna družba brez nasprotij nikakor ni temelj nove, boljše civilizacije, ampak jo je mogoče uzreti kot groteskno sestavino njenega (nič manj kot) razpada. Serija *Minljiva slava* torej na podoben način kot *Kriva pota* (Breaking Bad, 2008–2013) zamakne razumevanje srednjega razreda, ki ga tu uteleša ameriško predmestje, iz njega ustvari polje antagonizmov, razgali njegove ekonomske pogoje, njegovo politično ozadje.

To nikakor ne vodi v pomiritev in spravo z ameriškim načinom življenja. Morda bi lahko postavili tezo, da se tega sploh ne da več prikazati kot nekaj, kar bi si želeli. Serija, ena redkih ameriških črnih in ciničnih komedij, pravi, da iluzije o družbi, v kateri naj ne bi bilo razrednih antagonizmov, v luči krize ni mogoče vzdrževati.

